



# Skolbiblioteksplan

Karlskrona kommun 2023 – 2026

## **Innehållsförteckning**

<b>Inledning</b>	3
Syfte	3
Styrdokument	3
<b>Mål för skolbiblioteksverksamheten</b>	4
Lässtimulans och språkutveckling	4
Medie- och informationskunnighet (MIK)	4
<b>Förskolan</b>	6
<b>Nuläge</b>	6

## Inledning

”Skolbiblioteksplanen Karlskrona kommun 2023-2026” är kunskapsnämndens plan för skolbiblioteksverksamhet. Alla unga har rätt att lära sig tolka och förstå sin omvärld samt ges möjlighet att uttrycka sina tankar och åsikter. En god läsförmåga samt kunskap i att söka och värdera information är grunden för att verka i vårt demokratiska samhälle. Skolbiblioteket har en viktig roll i fostrandet av samtida medborgare.

## SYFTE

Planen syftar till att:

- verka för en likvärdig och långsiktig skolbiblioteksverksamhet
- tydliggöra kopplingen mellan skolbibliotek och styrdokument
- tydliggöra skolbiblioteksverksamhetens ansvarsfördelning

Planen beslutas på en fyraårs-period och gäller till och med 2026. Vid behov sker revidering under den här perioden. Rektorn ansvarar för utvärdering under vårterminen. Utvärdering genomförs både centralt och lokalt; centralt sker utvärderingen med skolbiblioteksplanen som grund, lokalt sker utvärderingen med respektive skolas aktivitetsplan som grund. Skolbibliotekssamordnare ansvarar för sammanhållningen av utvärderingarna.

## STYRDOKUMENT

Skolbiblioteksplanen utgår från rådande styrdokument:

- Enligt **Skollagen** (SFS 2010:201) ska alla elever i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ha tillgång till skolbibliotek.<sup>1</sup> I den revidering av Lgr11 som trädde i kraft 1 juli 2018 läggs bland annat en ökad vikt vid elevers förmåga att använda och förstå digitala system, samt förhålla sig till medier och information på ett källkritiskt och ansvarsfullt sätt.<sup>2</sup>

---

<sup>1</sup> Skollag. SFS 201:80 (2010). Stockholm: Utbildningsdepartementet

<sup>2</sup> Skolverket (2011, reviderad version 2018). Läroplan för grundskola, förskoleklassen och fritidshemmet

- **Bibliotekslagen** reglerar det allmänna biblioteksväsendet, till vilken även skolbiblioteken räknas. Enligt lagen ska biblioteken verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning och främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning samt forskning.<sup>3</sup>
- Enligt Lgr 22, under kapitlet rektorns ansvar:
  - Skolans arbetsmiljö utformas så att alla elever, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, ges aktivt lärarstöd och får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet samt andra lärverktyg för en tidsenlig utbildning, bland annat skolbibliotek och digitala verktyg.<sup>4</sup>
  - Skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens.<sup>5</sup>

### **Mål för skolbiblioteksverksamheten**

Skolbiblioteksverksamheten arbetar för att:

- via rektorns ansvar säkerställa att skolbiblioteket används i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens
- regleras utifrån beslutad aktivitetsplan som varje skola tar fram
- fortsätta utveckla skolbiblioteket från boksamling till pedagogisk verksamhet
- säkerställa att skolbiblioteket är tillgängligt under skoltid samt håller en standard anpassad till skolans förutsättningar
- ha tillgång till fackutbildad bibliotekarie
- ha digitaliserat bibliotekssystem
- bidra till alla elevers kunskapsinhämtning
- främja läsning
- främja medie- och informationskunnighet
- ge särskild uppmärksamhet åt prioriterade grupper, exempelvis flerspråkiga elever och elever med funktionsnedsättning
- elever ska oavsett kön, etnisk tillhörighet, ålder, funktionsnedsättning eller sexuell identitet ha samma tillgång till service och vägledning. Likaså ska de ha samma möjlighet att låna litteratur där de kan identifiera sig med huvudpersonerna och hitta förebilder, samt litteratur som behandlar frågor kring identitet och jämställdhet
- verka för fri åsiktsbildning och demokratiska värderingar

---

<sup>3</sup> Bibliotekslag. SFS 2013:801 (2013) Stockholm: Kulturdepartementet.

<sup>4</sup> Skolverket (2022). 2.8 Rektors ansvar

<sup>5</sup> Skolverket (2022). 2.8 Rektors ansvar

## LÄSSTIMULANS OCH SPRÅKUTVECKLING

Litteratur och läsning är betydande för elevers språk- och kunskapsutveckling. Att kunna läsa, skriva, göra sin röst hörd och ha tillgång till information är demokratiska rättigheter.

Studier pekar på att skolor med bemannade skolbibliotek har mellan 10 och 20 procent högre resultat i standardiserade lästest än elever i skolor med sämre biblioteksresurser.<sup>6</sup> "Att det förhåller sig på det sättet hänger sannolikt samman med att skolor med väl bemannade skolbibliotek kan erbjuda ett mer omfattande och strukturerat läsfrämjande arbete. Lärares och skolbibliotekariers olika kompetens kan användas för att stötta elevers läsutveckling och läsningen blir en naturlig del av hela utbildningen".<sup>7</sup>

Skolbiblioteket arbetar för att:

- stärka läskulturen på skolan
- skapa kreativa språkmiljöer
- stimulera elevernas läsintresse
- öka läsningen på såväl skoltid som fritid
- främja ökad genrekunskap
- stötta elever i behov av extra anpassningar och särskilt stöd
- tillvarata och stötta flerspråkiga elevers behov

## INKÖP AV MEDIER

Inköp av medier (böcker, ljudböcker och e-böcker) till skolbiblioteken inhandlas för minisumman 100 kr per elev och läsår. Kostnader för läromedel, klassuppsättningar, databaser och fortbildning ingår ej i denna summa.<sup>8</sup>

## MEDIE- OCH INFORMATIONSKUNNIGHET (MIK)

MIK, Medie- och informationskunnighet, är ett begrepp etablerat inom det svenska skolbiblioteksväsendet sedan 2014. Begreppet syftar till de olika kompetenser som krävs i det digitala samhället för att hantera, värdera och analysera information från olika medier. MIK anses utgöra grunden för yttrande- och informationsfrihet.

Skolbiblioteket arbetar för att:

- stärka de källkritiska förmågorna
- stärka elevernas förståelse för informationssökningsprocesser
- stärka elevernas förmåga att navigera i informationsflödet genom att träna dem i att hitta, analysera och kritiskt värdera information

---

<sup>6</sup> SOU 2021:3 Utredningen om stärkta skolbibliotek och läromedel

<sup>7</sup> SOU 2021:3 Utredningen om stärkta skolbibliotek och läromedel

Skolbibliotek för bildning och utbildning, SOU 2021:3 (regeringen.se) (hämtad 2022-10-21)

<sup>8</sup> §40 Avtal Barn- och ungdomsnämnden/Kulturnämnden avseende skolbibliotek, dnr: KN.2014.66.880

## FÖRSKOLAN

Förskoleverksamheten arbetar utifrån egna beslutade läroplaner, Läroplan för förskolan, Lpfö 18. Språk, lärande och identitetsutveckling hänger nära samman. Förskolan ska därför lägga stor vikt vid att stimulera barnens språkutveckling i svenska, genom att uppmuntra och ta till vara deras nyfikenhet och intresse för att kommunicera på olika sätt. Barnen ska erbjudas en stimulerande miljö där de får förutsättningar att utveckla sitt språk genom att lyssna till högläsning och samtala om litteratur och andra texter.<sup>9</sup>

Förskolan arbetar för att:

- ● ha god tillgång till litteratur och stimulerande läsmiljöer
- ● arbeta aktivt med läs- och språkutveckling för att öka litteracitet hos barnen
- ● samarbeta med folkbiblioteken för att säkerställa tillgången till god litteratur

Skolbibliotekssamordnare ansvarar för inköp till och utveckling av förskolebiblioteken.

## NULÄGE

I Karlskrona kommun finns cirka 11000 barn och elever i åldern 1-20 år inom kommunal utbildning.

Likvärdigheten behöver stärkas i skolbiblioteksverksamheten och här finns ett stort behov av att förändra, utveckla och förstärka verksamheten. Detta kan ske genom att anställa fackutbildade skolbibliotekarier, utöka bokbestånden med relevant och ny litteratur samt att göra skolbiblioteken till en plats där det även inryms yta så att där kan ske en verksamhet. En verksamhet där eleverna kan öka sin måluppfyllelse samt stödja eleverna i deras lärande.

---

<sup>9</sup> Läroplan för förskolan, Lpfö 18.

Läroplan (Lpfö 18) för förskolan - Skolverket (hämtad 2022-10-31)

På ett fåtal skolor finns det skolbibliotek och på övriga skolor alternativa former som boksamling samt integrerade bibliotek.

Ett integrerat bibliotek är ett folkbibliotek som har sin verksamhet i skolans lokaler, vilket innebär att det blir en öppen plats för medborgarna, ett rum för aktiviteter och olika sorters möten - medan ett skolbibliotek i första hand är ett rum för lärande och för skolans elever.<sup>10</sup>

Folkbibliotek och skolbibliotek – inte riktigt samma sak: <sup>11</sup>

<b>Folkbibliotek</b>	<b>Aspekt</b>	<b>Skolbibliotek</b>
Alla kommuninvånare	<b>Målgrupp</b>	Elever, lärare
Frivilligt	<b>Användare</b>	Klasser, obligatoriskt
Kommunens kulturpolitiska mål	<b>Mål</b>	Läroplanen, ämnesplaner
Service	<b>Arbetsmetod</b>	Pedagogisk handledning
Brett	<b>Bestånd</b>	Begränsat, anpassat efter skolans program
Centralt, både studiemiljö och "mys"	<b>Placering</b>	Centralt, studiebibliotek
Självständigt	<b>Tillhörighet</b>	Del av skolan

I Karlskrona kommun finns skolbibliotek som är integrerade med folkbiblioteken, såsom på Sturköskolan, Sunnadalskolan, Holmsjöskolan, Fridlevstadskolan, Nätraby kunskapscentrum samt Rödebyskolan.

<sup>10</sup> Önnerfält, K. & Davidson-Bask, L. (2021). *Klaras och Lottas skolbibliotek*. BTJ.

<sup>11</sup> Jenny Nyströmskolan (2022) *Skolbibliotek i lag och styrdokument*

[Skolbiblioteket på Jenny Nyströmskolan - Skolbibliotek i lag & styrdokument \(google.com\)](https://www.google.com)

(hämtad 2022-10-31)